

Sygn. akt VU 434/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 listopada 2014 roku

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim, Wydział V Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w składzie:

Przewodniczący SSO Beata Łapińska

Protokolant st. sekr. sądowy Zofia Aleksandrowicz

po rozpoznaniu w dniu 28 października 2014 roku w Piotrkowie Trybunalskim

na rozprawie

sprawy z wniosku T. W.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

o prawo do wypłaty odsetek

na skutek odwołania T. W.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział wT.

z dnia 18 lutego 2014 r. sygn. (...)

oddala odwołanie.

Sygn. akt VU 434/14

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 18 lutego 2014 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział wT. odmówił T. W. wypłaty odsetek za opóźnienie w wypłacie emerytury.

Od powyższej decyzji wniósł odwołanie w dniu 25 lutego 2014 roku T. W..

ZUS wnosił o oddalenie odwołania.

Sąd Okręgowy ustalił co następuje:

T. W., urodzony w dniu (...), złożył w dniu 27 czerwca 2011 roku wniosek o przyznanie prawa do emerytury. Do wniosku o emeryturę wnioskodawca nie załączył świadectwa pracy w warunkach szczególnych, z którego wynikałoby, że pracował on w takich warunkach w okresie od 7 lipca 1971 roku do 31 grudnia 1990 roku w Fabryce (...) w R..

(dowód: wniosek o emeryturę k. 1-3 w aktach ZUS)

Decyzją z dnia 19 sierpnia 2011 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. odmówił T. W. prawa do emerytury uznając, że nie legitymuje się on co najmniej 15-letnim stażem pracy w szczególnych.

(dowód: decyzja ZUS z dnia 19 sierpnia 2011 roku k. 93 w aktach ZUS)

Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Piotrkowie Tryb. uwzględnił odwołanie wnioskodawcy od powyższej decyzji i wyrokiem z dnia 15 października 2012 roku, wydanym w sprawie VU 1005/11, przyznał wnioskodawcy prawo do emerytury poczynając od dnia 1 czerwca 2011 roku. Wydając przedmiotowy wyrok Sąd Okręgowy przyjął, że wnioskodawca pracował w warunkach szczególnych w okresie od 7 stycznia 1972 roku do 31 grudnia 1998 roku. Ustalając, czy wnioskodawca posiada 15-letni staż pracy w warunkach szczególnych Sąd oparł się na zeznaniach H. B., K. K., R. K., B. R., J. W., zeznaniach wnioskodawcy oraz opinii biegłego z zakresu (...). W przedmiotowym wyroku Sąd Okręgowy nie orzekł o odpowiedzialności organu rentowego za opóźnienie w ustaleniu i wypłacie emerytury.

(dowód: wyrok Sądu Okręgowego w Piotrkowie Tryb. z dnia 15 października 2012 roku k. 195 z uzasadnieniem k. 199-207, zeznania świadków k. 35 – k. 37 odwrot, zeznania wnioskodawcy k. 148-149 w zw. z k. 17-18, opinia biegłego z zakresu (...) k. 61-78 z opinią pisemną uzupełniającą k. 155-165 w aktach VU 1005/11)

Od powyższego wyroku wniósł apelację organ rentowy. Apelacja ta została oddalona przez Sąd Apelacyjny w Łodzi wyrokiem z dnia 11 września 2013 roku, wydanym w sprawie III AUa 1752/12. W przedmiotowym wyroku Sąd Apelacyjny nie orzekł o odpowiedzialności organu rentowego za opóźnienie w ustaleniu i wypłacie emerytury.

(dowód: apelacja k. 210-214, wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 11 września 2013 roku k. 231 w aktach VU 1005/11)

W dniu 3 grudnia 2013 roku ZUS zwrócił się do Sądu Apelacyjnego w Łodzi o wypożyczenie akt rentowych wnioskodawcy.

(dowód: pismo ZUS z dnia 3 grudnia 2013 roku k. 100 w aktach ZUS)

Akta rentowe wpłynęły do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w T. w dniu 11 grudnia 2013 roku.

(dowód: potwierdzenie wpływu k. 102 w aktach ZUS)

Wykonując wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 11 września 2013 roku ZUS decyzją z dnia 2 stycznia 2014 roku przyznał T. W. prawo do emerytury i wypłacił należne wyrównanie za okres od 1 czerwca 2011 roku do 31 stycznia 2014 roku bez ustawowych odsetek od kwoty wyrównania.

(dowód: decyzja ZUS z dnia 2 stycznia 2014 roku k. 130 w aktach ZUS)

Od powyższej decyzji odwołał się w dniu 5 lutego 2014 roku wnioskodawca, wnosząc o wypłatę ustawowych odsetek za zwłokę w wypłacie emerytury za okres od 1 czerwca 2011 roku do 31 stycznia 2014 roku.

(dowód: odwołanie k. 136 w aktach ZUS)

Powyższe odwołanie ZUS potraktował jako wniosek o przyznanie odsetek i po jego rozpoznaniu wydał zaskarżoną w niniejszej sprawie decyzję z dnia 18 lutego 2014 roku.

(dowód: decyzja ZUS z dnia 18 lutego 2014 roku k. 134 w aktach ZUS)

Sąd Okręgowy ocenił i zważył co następuje:

Odwołanie nie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 118 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn. Dz. U. z 2013r. poz. 1440 ze zm.) organ rentowy jest zobowiązany wydać decyzję w sprawie prawa do świadczenia lub ustalenia jego wysokości po raz pierwszy w ciągu 30 dni od wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania tej decyzji (z uwzględnieniem ust. 2 i 3 oraz art. 120).

Przez wyjaśnienie ostatniej niezbędnej okoliczności należy rozumieć rozstrzygnięcie ostatniej kwestii koniecznej dla ustalenia uprawnień (lub ich braku) osoby występującej z wnioskiem o przyznanie świadczenia.

Na gruncie stosowania powyższego przepisu przyjmowało się, iż określony w nim 30-dniowy termin, po upływie którego organ rentowy obowiązany jest do zapłaty odsetek, należy liczyć od daty wyroku sądu, którym prawomocnie ustalono prawo do tego świadczenia (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 22 kwietnia 2004 roku, III UA 1/04, OSNP 2004/23/406).

W świetle powyższych unormowań podkreślić należy, że wyjaśnienie okoliczności niezbędnych do wydania decyzji należy do organu rentowego. Nie zmienia tego faktu wejście w życie od dnia 1 lipca 2004 roku art. 118 ust. 1a ustawy. Przepis ten ma bowiem ma wąski zakres przedmiotowy. Jego wykładnia systemowa prowadzi do wniosku, że na potrzeby ustalenia odpowiedzialności organu rentowego z tytułu opóźnienia w ustaleniu lub wypłacie świadczeń, sens wyrażonej w tym przepisie normy prawnej jest następujący: „Za dzień wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji, uznaje się również dzień wpływu prawomocnego orzeczenia, o ile za nie ustalenie tych okoliczności odpowiedzialności nie ponosi organ rentowy” (tak: K. Ślebzak artykuł w Przeglądzie Sądowym 2006/2/94). Podobnie wypowiedział się Trybunał Konstytucyjny w uzasadnieniu wyroku z dnia 11 września 2007 roku w sprawie P 11/07, OTK-A 2007/8/97, w którym stwierdził, że przepis art. 118 ust. 1a jest zgodny z Konstytucją, ale tylko pod warunkiem ściśle określonej jego interpretacji. Ma on być rozumiany w ten sposób, że za dzień wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji uznaje się dzień wpływu prawomocnego orzeczenia tylko w sytuacji, gdy za nieustalenie tych okoliczności nie ponosi odpowiedzialności organ rentowy. W związku z tym w sytuacji, gdy uprawniony występuje z roszczeniem o zapłatę odsetek, obowiązkiem sądu jest ustalenie, czy za opóźnienie w ustaleniu lub wypłacie świadczenia odpowiedzialność ponosi organ rentowy.

W przedmiotowej sprawie poza sporem pozostaje, iż Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. przyznał wnioskodawcy T. W. prawo do emerytury i wypłacił mu należne wyrównanie za okres od 1 czerwca 2011 roku do 31 stycznia 2014 roku na podstawie decyzji z dnia 2 stycznia 2014 roku, a zatem w terminie 30 dni od dnia wpływu do ZUS akt rentowych po wydaniu przez Sąd Apelacyjny w Łodzi wyroku z dnia 11 września 2013 roku w sprawie III AUa 1752/12, którym to wyrokiem została oddalona apelacja organu rentowego od wyroku Sądu Okręgowego w Piotrkowie Tryb. z dnia 11 września 2013 roku w sprawie VU 1005/11 przyznającego wnioskodawcy prawo do emerytury (tj. od dnia (...) roku).

Dodatkowo wskazać należy, iż zgodnie z art. 85 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jedn. Dz. U. z 2013r. poz. 1442 ze zm.), jeżeli ZUS – w terminach przewidzianych w przepisach określających zasady przyznawania i wypłacania świadczeń pieniężnych z ubezpieczeń społecznych lub świadczeń zleconych do wypłaty na mocy odrębnych przepisów albo umów międzynarodowych – nie ustalił prawa do świadczenia lub nie wypłacił tego świadczenia, jest obowiązany do wypłaty odsetek od tego świadczenia w wysokości odsetek ustawowych określonych przepisami prawa cywilnego. Nie dotyczy to przypadku, gdy opóźnienie w przyznaniu lub wypłaceniu świadczenia jest następstwem okoliczności, za które ZUS nie ponosi odpowiedzialności.

W świetle okoliczności faktycznych przedmiotowej sprawy nie sposób zaś przyjąć, iż opóźnienie w przyznaniu wnioskodawcy emerytury jest następstwem okoliczności, za które ZUS ponosi odpowiedzialność.

Zważyć bowiem należy, iż do wniosku o emeryturę z dnia 27 czerwca 2011 roku T. W. nie załączył wystarczających dowodów na potwierdzenie, że posiada on wymagany dla nabycia prawa do emerytury w obniżonym wieku, co najmniej 15-letni staż pracy w warunkach szczególnych.

Zgodnie zaś z obowiązującym w dacie złożenia wniosku o emeryturę rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe i zasady wypłaty tych świadczeń (Dz. U. Nr 10, poz. 49 ze zm.) środkiem dowodowym, stwierdzającym okresy zatrudnienia były pisemne zaświadczenia zakładów pracy wydane na podstawie posiadanych dokumentów, oraz legitymacje ubezpieczeniowe, a także inne dowody z przebiegu ubezpieczenia przy czym jeżeli pracownik ubiega się o przyznanie emerytury z tytułu zatrudnienia w

szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, zaświadczenie zakładu pracy powinno stwierdzać charakter i stanowisko pracy w poszczególnych okresach oraz inne okoliczności, od których jest uzależnione przyznanie takiej emerytury lub renty.

Wnioskodawca składając wniosek o emeryturę nie przedłożył zaś świadectwa pracy w warunkach szczególnych.

Co prawda wnioskodawca w oparciu o § 22 ww. rozporządzenia na potwierdzenie omawianego okresu zatrudnienia przedstawił zeznania świadków B. R. i H. B., jednakże okoliczność ta nie może prowadzić do przyjęcia, że opóźnienie w przyznaniu prawa do emerytury powstało z winy ZUS.

Brak świadectwa pracy w warunkach szczególnych nie wyklucza bowiem dokonania ustalenia zatrudnienia w warunkach szczególnych innymi środkami dowodowymi, jednakże ustalenie takie możliwe jest dopiero w toku postępowania sądowego. Ograniczenia dowodowe zawarte w ww. rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku, a obecnie w rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 11 października 2011 roku w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe (Dz. U. Nr 237, poz. 1412), nie obowiązując bowiem w toku postępowania przed sądem ubezpieczeń społecznych.

Poza sporem pozostaje przy tym, że Sąd Okręgowy w Piotrkowie Tryb., wydając wyrok w dniu 15 października 2012 roku w sprawie VU 1005/11, którym przyznał wnioskodawcy prawo do emerytury poczynając od dnia 1 czerwca 2011 roku przyjął, że pracował on w warunkach szczególnych w okresie od 7 stycznia 1972 roku do 31 grudnia 1998 roku nie tylko w oparciu o zeznania świadków B. R. i H. B., ale także zeznania K. K., J. W. oraz R. K., a więc świadków zgłoszonych przez wnioskodawcę dopiero w toku postępowania sądowego. Dodatkowo Sąd celem dokonania powyższych ustaleń dopuścił dowód z opinii biegłego z zakresu (...). Dopiero zatem dogłębne przeprowadzenie przez Sąd postępowania dowodowego pozwoliło na ustalenie, że wnioskodawca pracował w warunkach szczególnych w okresie od 7 stycznia 1972 roku do 31 grudnia 1998 roku.

Nie można zatem przyjąć, że opóźnienie w przyznaniu wnioskodawcy emerytury jest następstwem okoliczności zawinionych przez organ rentowy. Skoro bowiem ZUS nie dysponował wystarczającym materiałem dowodowym na potwierdzenie faktu posiadania przez wnioskodawcę co najmniej 15-letniego stażu pracy w warunkach szczególnych, to nie mógł przyznać wnioskodawcy prawa do emerytury.

W tym świetle nie było podstawy do wypłaty wnioskodawcy przez organ rentowy odsetek za opóźnienie w wypłacie emerytury.

Z tych też względów, Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, uznał odwołanie za nieuzasadnione i na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c., orzekł jak w sentencji.